



## Monumentnummer\*: 507123

Smallepad 5  
3811 MG Amersfoort  
Postbus 1600  
3800 BP Amersfoort  
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56  
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument  
Inschrijving register\* 22 juli 1997  
Kadaster deel/nr 82655/86

Woonplaats\* Gemeente\* Provincie\*  
Harlingen Harlingen Fryslân

Kadastrale gemeente\* Sectie\* Kadastraal object\* Appartement aanduiding Grondperceel  
Harlingen A 8931

### Omschrijving\*\*

#### Inleiding

Het REINIGINGSHUIS (ook metaarhuis) hoort bij de Joodse Begraafplaats, die in 1868 binnen de Algemene Begraafplaats van de stad Harlingen is aangelegd. Het reinigingshuis is een blokvormig gebouw, naar het zuiden georiënteerd en gelegen aan de oostzijde van de omheinde Joodse Begraafplaats. Het is in 1909 gebouwd, toen de Joodse Begraafplaats werd uitgebreid, in een stijl waarvan de bouw- en decoratieve elementen zijn ontleend aan de Art Nouveau. In de bekroning van de voorgevel is in het Hebreeuws en volgens de Joodse jaartelling een opschrift gebeiteld met het stichtingsjaar 5669.

#### Omschrijving

Het reinigingshuis heeft een rechthoekige plattegrond en één bouwlaag. Het platte dak wordt aan de noord- en zuidzijde afgesloten door een smalle houten daklijst op houten klosjes. Het is in bruine bakstenen opgetrokken; voor de driesteens hoge banden op de zijgevels, tussen de vensters, zijn gele bakstenen gebruikt. Ook de plint met halfronde afsluiting is gemetseld. De vier gemetselde hoekpilasters met ellipsboog-vormige bekroning zijn aan de bovenkant van twee decoratieve gele gemetselde banden voorzien. In de voorgevel de houten ingangsdeur en drie ronde vensters met roedeverdeling in de vorm van een Davidster. Naast de deur zijn - twee aan twee - vier smalle verticale venstertjes met afgeronde lekdorpels geplaatst. Hierboven en boven de ingangsdeur zit een latei. De gevel wordt afgesloten door een gemetseld tandfries met licht gebogen timpaam-achtige bekroning. In de achtergevel een dubbele houten deur met erboven een rond venster met Davidster-roedeverdeling; aan de rechterzijde ervan is een enkele houten deur. De deuren zijn van lateien voorzien. Een gemetseld tandfries sluit de achtergevel af. In de zijgevels drie halfronde vensters met ijzeren

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



roedeverdeling, aanzet- en sluisstenen in de halfronde boog en afgeronde lekdorpels.

#### Waardering

Het Reinigingshuis, onderdeel van de Joodse Begraafplaats op de Algemene Begraafplaats te Harlingen en gebouwd in 1909 (5669), is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van een culturele en geestelijke ontwikkeling;
- als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch van nationaal belang is;
- wegens de esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- wegens het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek;
- wegens de situering, verbonden met de ontwikkelingen binnen de Joodse gemeente in relatie tot de burgerlijke gemeente;
- wegens de architectonische gaafheid van het exterieur;
- wegens de hoogwaardige architectonische kwaliteit van de samenstellende onderdelen;
- in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de landschappelijke omgeving;
- wegens de typologische, architectonische en functionele zeldzaamheid.

#### Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

#### Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

#### Functie

Baarhusje

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument